

с.

6. Лисенко В. Валідні тести як метод контролю якості професійної підготовки фахівців у ВНЗ / В. Лисенко, О. Зазимко, Л. Кліх // Вища освіта України. — 2012. - №2. — С. 68-74.

7. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. Навчальний посібник / Н. Є. Мойсеюк. — К.: БАТ «Білоцерківська книжкова фабрика», 2007. — С. 363.

8. Національна доктрина розвитку освіти // Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання / За заг. ред. А. П. Зайця, В. С. Журавського. — К.: Форум, 2003. — С. 232-249.

У статті висвітлюються побудова структури тестових завдань і різнопланові типи тестів. Описано переваги і процес використання тестового комплексу для теми «Диференціальне числення функції однієї змінної».

Ключові слова: онлайн тестування, інформатизація освіти, інновації в освіті.

В статье освещаются построение структуры тестовых заданий и разноплановые типы тестов. Описаны преимущества и процесс использования тестового комплекса для темы «Дифференциальное исчисление функции одной переменной».

Ключевые слова: онлайн тестирование, информатизация образования, инновации в образовании.

The article highlights the building structure of tests and diverse types of tests. We describe the advantages and process of using a test set for the theme «Differential calculus of functions of one variable».

Key words: online testing, information education, innovation in education.

УДК 37:004(439)

К.В. Годлевська
м. Київ, Україна

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ В УГОРЩИНІ

Постановка проблеми. Нині інформаційні технології стали невід'ємною частиною сучасного світу, вони значною мірою визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства. Відповідно змінилося і життя людей: те як вони працюють, спілкуються, мислять. Також новітні технології змінили звички, розваги, шопінг, режим зв'язку, методи генерації даних, і все це разом вимагає революційних змін у системі навчання. Комп'ютерні технології та Інтернет дають змогу вчителю краще подати матеріал, зробити його більш цікавим, швидко перевірити знання учнів та підвищити їхній інтерес до навчання. Учитель має можливість отримувати найостаннішу інформацію, активно спілкуватися з колегами, учнями та батьками. Завдяки цьому підвищується авторитет учителя, він дійсно може бути носієм культури, знань, усього передового. Важливість впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у системах освіти визнається практично всіма зарубіжними країнами. Особливий інтерес для нас становить Угорщина. Оскільки, було встановлено, що угорська та українська моделі професійної підготовки вчителів мають багато спільних рис, зумовлених історично сформованими традиціями, особливостями національного, соціально-економічного, духовного розвитку держав, концептуальних засад освітньої політики. Наразі обидві країни тримають курс на інтеграцію національної освіти у європейський освітній простір, модернізацію системи вищої освіти, реалізацію вимог Болонського процесу та міжнародний обмін досвідом, що породжує необхідність оновлення цілей і змісту професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів, оскільки їх діяльність має спрямовуватися на гармонійний розвиток кожної особистості, формування її ідеалів, цінностей, а також підготовку підростаючого покоління до активної життєдіяльності в суспільстві.

Спільним для обох країн є прагнення сформувати систему педагогічної освіти, поєднуючи

національні традиції з прогресивними ідеями зарубіжного досвіду, синтез яких покликаний виховати педагога нової генерації, здатного проводити професійну діяльність в умовах інформаційно-технологічного суспільства та полілогу культур, конкурентоспроможного педагогічного працівника, який орієнтується в умовах ринкової економіки.

Аналіз актуальних досліджень. Проблемам упровадження й ефективного застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освіті присвячено чимало теоретичних та експериментальних праць, вітчизняних і зарубіжних педагогів, психологів, дидактів, методистів, фахівців з комп'ютерної техніки, практичних працівників. Окремі питання цієї проблеми розкрито в працях В. Безпалька, В. Бикова, М. Варія, А. Верланя, Б. Гершунського, С. Гончаренка, Р. Гуревича, Ю. Дорошенка, О. Євсюкова, М. Жалдака, М. Кадемії, М. Коваля, М. Козяра, А. Кузика, В. Кухаренка, Ю. Маргуліса, Ю. Машбиця, Л. Мельнікова, П. Образцова, Є. Полат, І. Роберт, І. Рубан, С. Сисоєвої, П. Стефаненка, Н. Тализіної, О. Тихомирова, С. Трапезникова, А. Шматко, Г. Щербак та ін.

У цій статті ми звертаємо особливу увагу на досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій учителями Угорщини. Для цього нами були проаналізовані праці Г. Молнара, А. Карпаті та законодавчих актів: «Про розвиток інформатизації в народній освіті», а також Державної національної шкільної програми.

Мета статті — виявити вплив інформаційно-комунікаційних технологій на професійну підготовку майбутніх учителів в Угорщині

Виклад основного матеріалу. Поняття «інформаційно-комунікаційні технології» (ІКТ) не є однозначним. Узагалі ІКТ можна визначити як сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження та управління інформацією. Іншими словами, ІКТ складається з інформаційних технологій (ІТ), а також телекомунікацій, медіа-трансляцій, усіх видів аудіо і відеообробки, передачі, мережевих функцій управління та моніторингу.

До сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання належать: Інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання (системи комп'ютерного супроводу навчання) та ін.

1. Інтернет — це джерело інформації, корисної з точки зору навчальної діяльності, її аналізу та оцінювання. Доступ до Інтернету надає можливість майбутньому вчителю підвищити рівень підготовки, якість знань та мотивацію.

2. Мультимедійні програмні засоби використовують для імітації складних реальних процесів, ситуацій, візуалізації абстрактної інформації за рахунок динамічного представлення процесів, демонструють фрагменти передач, фільмів, віртуальних екскурсій тощо.

3. Офісні програмні продукти (текстові та графічні редактори, програми підготовки презентацій електронні таблиці тощо (тобто те, що входить до пакету програм комп'ютера) використовуються для підготовки навчально-методичного матеріалу (шаблонів, діаграм, таблиць, презентацій) та для подання результатів виконання завдань в електронній формі.

4. Електронні підручники та посібники, системи дистанційного навчання є корисними для організації дистанційної форми навчання та електронної методичної підтримки навчання у класі [2, с. 40].

Дивлячись на арсенал сучасних засобів інформаційно-комунікаційних технологій, що використовуються молоддю, безперечно, що вплив технології мають як на неформальну так і на формальну освіту. Крім того, що суттєво збільшилися програмні та апаратні засоби ІКТ збільшилось і їх значення для нового покоління. Відповідно освіта повинна мати інший вигляд, інші методи навчання та інші можливості. Якщо, зараз у людей виникають питання, то відповіді вони шукають у мережі Інтернет на різних форумах. Учитель уже перестав бути для учнів джерелом знань. Але це в свою чергу, ставить перед викладачами завдання — навчити студентів критично мислити, робити аналіз і висновки з отриманої інформації. Існує великий контраст між тим, які технології студенти використовують під час навчання та викладання і поза його межею.

Студенти мають величезні можливості: готують блоги, редагують відео, аудіо та фотографії, але, як виявили дослідження проведені в 23-країнах світу, вони рідко їх використовують у процесі навчання. Більшість з них під час викладання або навчання віддають перевагу стандартному програмному забезпеченню (пакет Microsoft Office, Paint і т. ін.)

У цілях підвищення впливу інформаційно-комунікаційних технологій на освіту і її вдосконалення в ряді Європейських країн були вкладенні значні інвестиції. Це явище торкнулося також і Угорщини. За даними PISA протягом 2000-2004 років студентська молодь і школярі Угорщини були забезпечені новими комп'ютерами та доступом до Інтернету.

У травні 2006 року Інститутом народної освіти спільно з Міністерством освіти Угорщини та Sulinet Programirodajavol був проведений моніторинг використання засобів ІКТ в удосконаленні навчально-виховного процесу. У дослідженні взяли участь директори та їх заступники — 1991, вчителі — 3718, вчителі інформатики та інформаційних технологій — 2784. Одним із проаналізованих питань, яке більш за все нас зацікавило, було використання вчителями інформаційно-комунікаційних технологій під час навчально-виховного процесу. Результати дослідження представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Використання вчителями інформаційно-комунікаційних технологій під час навчально-виховного процесу

	Не використовувалися	1-2 рази	3-5 разів	Неодноразово	Часто
Тестування студентів (аналіз і оцінка)	39,3 %	17,3 %	11,5 %	21,9 %	10,0 %
Мультимедійний супровід у процесі пояснення	54,3 %	16,2 %	9,9 %	13,2 %	6,4 %
Використання Інтернету	53,9 %	15,4 %	8,6 %	15,3 %	6,7 %
Презентація (PowerPoint)	54,5 %	17,2 %	9,5 %	12,7 %	6,1 %
Використання віртуальних навчальних середовищ	95,9 %	2,2 %	0,8 %	0,9 %	0,3 %

Офіційна підтримка закупівлі обладнання та проведення в школи, коледжі та університети мережі Інтернет було розпочато ще у 1997 році, що було зазначено у Державній національній шкільній програмі, а в 2005 році набув чинності документ Про розвиток інформатизації в народній освіті. До середини 2010 року заклади освіти були оснащені інтерактивними дошками та проекторами, співвідношення комп'ютерів на кількість студентів почало становити 1:6, а у більшості викладачів були свої ноутбуки. Але водночас раніше встановлені комп'ютери почали застарівати і з урахуванням цього явища в 2011 році це співвідношення змінилося на 1:15 [5, с. 25]. Та крім оснащення освітніх закладів обладнанням особливо важливим питанням залишається їх правильне використання. Для вирішення цього питання в Угорщині створенні національні навчальні плани, в яких зазначається які засоби та методи мають бути використані у контексті формальної освіти. У коледжах та університетах Угорщини створені спеціальні предмети, на яких навчають студентів використовувати засоби інформаційно-комунікаційних технологій у подальшій професійній діяльності. Та, на жаль, цього часу не достатньо для того щоб досконало ознайомити студентів із усіма програмами, пристроями та веб-додатками. Цей процес ускладнюється стрімким розвитком техніки, в результаті чого змінюється не тільки інструмент, але і способи мислення. Тому основним завданням є набуття майбутніми вчителями початкових класів ІКТ-компетентності.

Під ІКТ-компетентністю студентів розуміємо свідоме володіння студентами складовими навичками ІКТ-грамотності для розв'язання питань навчальної діяльності. При цьому акцент робиться на сформованості узагальнених пізнавальних, етичних і технічних навичок. ІКТ-грамотність визначає, якими навичками та вміннями має володіти студент для виконання такої діяльності:

- визначення інформації — здатність використовувати інструменти ІКТ для представлення інформації;
- доступ до інформації — вміння інтегрувати та представляти інформацію;
- оцінювати інформацію — вміння виносити судження про якість, важливість, користь та ефективність інформації;
- створення інформації — вміння генерувати інформацію, адаптувати, застосовуючи, проектуючи, розробляючи її;
- повідомлення інформації — здатність певним чином передавати інформацію у середовищі ІКТ [1, с. 100].

На думку, Г. Молнара, значну увагу варто приділити використанню:

- відкритого програмного забезпечення для організації освіти, що дасть змогу користувачу самому обирати програми і не обмежуватись правами користувача. Має меншу вартість установки та вільний доступ до вмісту [5, с. 30];
- соціальних мереж та технології Web 2.0. Ці технології вже активно використовуються у повсякденному житті та неформальному навчанні (Facebook, YouTube, Twitter, Вікіпедія та ін.) [5, с. 30].

Технології Веб 2.0 справедливо називають соціальними сервісами мережі Інтернет, оскільки їх використання зазвичай здійснюється спільно в межах відповідної групи користувачів. Групи користувачів можуть утворювати цілі мережні співтовариства, які об'єднують свої зусилля для досягнення відповідної мети. Прикладом такої групи може бути створення мережного співтовариства студентів — майбутніх учителів для спільного використання освітніх веб-ресурсів.

Аналіз основних соціальних сервісів мережі Інтернет дає змогу дібрати ті сервіси, використання яких буде ефективно впливати на методичну підготовку майбутніх учителів до використання освітніх веб-ресурсів. На нашу думку, доцільно використовувати такі соціальні сервіси: системи створення веб-журналів; системи вікі-енциклопедій; системи збереження мультимедійних веб-ресурсів. Варто зауважити, що використання соціальних сервісів Веб 2.0 не є складним процесом, оскільки не вимагає знань мови програмування або умінь створювати html-сторінки. Простота і зручність використання соціальних сервісів Веб 2.0 дає змогу економити час і не витрачати його на довгі пояснення технології функціонування веб-систем; співпраця та обмін знаннями. Існують різні типи веб-програм, що мають різні можливості: одні дозволяють спільне редагування документів, інші полегшують зв'язок (Skype) або обмін контентом (BitTorrent) та створюють віртуальні світи (Second Life), які можуть допомогти в імітації навчального середовища. Усі ці можливості значно змінюють роль викладача в навчально-виховному процесі. Він перестає бути керівником, а постає в ролі наставника [5, с. 30].

Висновки. На даний час в Угорщині розроблена різноманітна кількість веб-додатків, підкастів, віртуальних навчальних середовищ, методик комп'ютерного обчислення та оцінки, але їх вивчення відбувається в межах деяких курсів. І передовим завданням, зараз є поступове введення додаткових ресурсів та збільшення годин у навчальних планах на їх опанування.

Література:

1. Кадемія М.Ю. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності у студентів педагогічного вищого навчального закладу/ М.Ю. Кадемія // Психолого-педагогічні аспекти формування національної еліти. — Вип. 1, 2010 — С.98-103.
2. Чернікова Л. А. Сутність поняття ІКТ-компетентності педагога / Л.А. Чернікова// Комп'ютерна грамотність вчителів з точки зору стандартів ЄС: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (Полтава, 18-20 листопада 2008 р.) — П. : Полтав. ін-т післядипл. педагог. освіти ім. М.В. Остроградського, 2008. — С. 40-42.
3. Kárpáti Andrea — Molnár Gy. — Tóth P. — Főző A. (szerk.) (2008): A 21. század iskolája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

4. Kárpáti Andrea — Horváth Ádám (2009): National Policies and Practices on ICT in Education in Hungary. In: Plomp, Tjeerd — Law, N. — Anderson, R. — Quale, A. (eds.): Cross-National ICT Policies and Practices in Education. Information Age Publishing, Charlotte, NC, USA, 349-368.

5. Molnár Gyöngyvér. Az információs-kommunikációs technológiák hatása a tanulásra és oktatásra / A Magyar Tudományos Akadémia folyóirata — B, 2011. — С. 25-30.

У статті розкрито сутність поняття «інформаційно-комунікаційні технології», «ІКТ-компетентність». Визначено види інформаційно-комунікаційних технологій. Виявлено вплив ІКТ на навчально-виховний процес в Угорщині.

Ключові слова: «інформаційно-комунікаційні технології», «ІКТ-компетентність».

В статье раскрыта сущность понятия «информационно-коммуникационные технологии», «ИКТ-компетентность». Определены виды информационно-коммуникационных технологий. Выявлено влияние ИКТ на учебно-воспитательный процесс в Венгрии.

Ключевые слова: «информационно-коммуникационные технологии», «ИКТ-компетентность».

The article deals with the essence of the concept of «information and communication technologies», «ICT competence.» The types of information and communication technologies. The influence of ICT in the educational process in Hungary.

Key words: Information and Communication Technologies, ICT competence.

УДК 378.147

Т.М. Горохівська
м. Львів, Україна

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ З УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Постановка проблеми. Перехід України до високотехнологічного інформаційного суспільства зумовлює необхідність глибокого оновлення системи освіти, яка є основою розвитку країни, запорукою її майбутнього. Важливе місце у цьому процесі займає професійна підготовка магістрів — майбутніх управлінців навчальних закладів, що вирішальним чином впливає на результативність модернізації українського освітнього простору, оскільки вивести навчальний заклад на новий якісний рівень зможуть лише компетентні керівники, здатні сприймати нові знання, схильні до педагогічних пошуків, до прояву власної активності в теоретичному і методичному забезпеченні впровадження в освітянську практику інновацій. Саме тому особливої актуальності набуває проблема формування самоосвітньої компетентності майбутніх магістрів з управління навчальним закладом, вирішення якої потребує розробки ефективних засобів формування всебічно розвиненої особистості, здатної не лише застосовувати здобуті знання у майбутній професійній діяльності, але й постійно поповнювати їх.

Аналіз попередніх досліджень. Аналіз наукової літератури, присвяченої різним аспектам самоосвітньої компетентності, свідчить, що проблема є одним із важливих завдань педагогічної теорії та практики і необхідною умовою професійного самовдосконалення спеціаліста в рамках динамічних змін у суспільстві, науці і технологіях.

Так, історичні та соціальні аспекти самоосвіти досліджуються А. Айзенбергом, Б. Райським, М. Скаткіним, Є. Шукліною та ін. Взаємозв'язок освіти та самоосвіти розглядається в роботах О. Арета, А. Бодальова, А. Кочетова, В. Селіванова та ін.

Питаннями теорії та практики самоосвіти дорослої людини займалися такі дослідники як А. Громцева, І. Наумченко, Г. Сухобська та ін. Серед науковців, які висвітлюють проблему пошуку шляхів та засобів формування потреб у самоосвіті — В. Буряк, І. Редковець та ін.